

opusdei.org

Sobota tretieho týždňa v pôstnom období

Rozjímanie na sobotu tretieho týždňa v pôstnom období.

Navrhované témy sú: pokorný postoj k modlitbe; uzavretosť farizeja; výhoda mýtnika.

29.03.2025

PRED rozprávaním podobenstva o farizejovi a mýtnikovi svätý Lukáš poznamenáva, že Ježiš ho povedal v súvislosti s „tými, čo si namýšľali, že sú spravodliví, a ostatnými pohrdali“

(Lk 18, 9). Týmto spôsobom sa nám Pán snaží ukázať správny spôsob, ako sa rozprávať s Bohom; to znamená z našej vlastnej pravdy: z pokory vedomia, že sme hriešnici a potrebujeme Božie milosrdenstvo. „Pokora je základom modlitby“^[1], hovorí Katechizmus Cirkvi.

Svätý Josemaría sa definoval ako „hriešnik, ktorý miluje Ježiša Krista“^[2]. Toto bol spoločný vzor v živote svätých: nechali Božie svetlo zažiariť v ich živote, čo im uľahčilo objaviť osobnú temnotu. S takýmto postojom sa kňaz pri svätej Omši obracia na Pána v mene celej Cirkvi: „Aj nás, svojich hriešnych služobníkov, ktorí dúfame v tvoje prehojné milosrdenstvo, prived' do spoločenstva svojich svätých apoštolov a mučeníkov“^[3].

Uznanie vlastnej slabosti vedie zároveň k pocitu, že nás Boh podopiera. Jeho milosrdenstvo je

väčšie ako naše chyby. Preto kresťan
čelí životu bez sklúčenosti, pretože
vedomie, že je hriešnik, mu nebráni
uvedomiť si rozhodujúcejšiu
skutočnosť: je milovaným Božím
dieťaťom. „Utekaj sa k Božiemu
detstvu: Boh je tvoj nekonečne
milujúci Otec. To je tvoja istota, to je
dno, na ktoré môžeš spustiť kotvu,
nech by sa už na hladine tohto mora
života dialo čokoľvek. A nájdeš
radosť, silu, optimizmus,
víťazstvo!“^[4]. Toto je postoj, s ktorým
Pán chce, aby sme k nemu
pristupovali, a ktorý vysvetľuje v
podobenstve: nie sme sebestační
„spravodliví“, ale deti, ktoré
potrebujú svojho Otca.

.....

PRVÁ POSTAVA v podobenstve je
farizej, ktorý sa išiel modliť do
chrámu. Jeho modlitba má zrejme
ideálny začiatok, pretože začína

poďakovaním Bohu. Hneď sa však ukáže, že niečo nie je v poriadku: jeho vďakyvzdanie nie je spôsobené uznaním Pánovho pôsobenia v ňom, ale obmedzuje sa na vymenovanie všetkých svojich vlastností a zásluh: „Postím sa dvakrát do týždňa a platím desiatky zo všetkého, čo mám“. A uprostred jeho modlitby je veta, ktorá môže odhaliť dôvod, prečo to všetko urobil: „Nie som ako iní ľudia, zlodeji, nespravodliví, cudzoložníci, ani ako tento mýtnik“ (Lk 18, 11-12).

Farizej upadá do postoja, na ktorý Lukáš upozornil pred vyrozprávaním podobenstva: pohŕda ostatnými a sám seba považuje za spravodlivého. Keď sa v duchu porovnával s mýtnikom, myslel si, že z toho vychádza lepšie. Možno by v očiach ľudí mohol mať dokonca pravdu, pretože ich považoval za verejných hriešnikov, ktorí zradili izraelský ľud. Neberie však do úvahy,

že do hĺbky srdc hľadí len Boh.
Žiadne porovnanie nedokáže
napodobniť rozsah Božieho pohľadu.

To bola pre mnohých hlavná
prekážka, aby Mesiáša nespoznali:
utiekať sa k vlastnej istote a k
vlastnému ľudskému videniu.

„Takáto tvrdošijnosť sa potom
bezprostredne premieta na živote a
vzťahoch s našimi blížnymi. Farizej,
ktorý sám seba považuje za svetlo a
ktorý nepripustí, aby mu Boh otvoril
oči, je ten istý, čo sa k svojmu
blížnemu správa povýšenecky a
nespravodlivo“^[5]. Preto Pán neskôr
povie, že neodišiel domov
ospravedlnený: ak by už mal všetko,
čo si myslel, že potrebuje, nebol by
schopný prijať spásu, ktorú mu Boh
ponúkal.

DRUHÁ POSTAVA v podobenstve je mýtnik, ktorý sa vo svojej modlitbe neodváža ani zdvihnúť oči k nebu. Jednoducho sa bije do prs a pritom hovorí: „Bože, zmiluj sa nad týmto hriešnikom“. A potom Ježiš dodáva: „Hovorím vám: Tento človek odišiel do svojho domu ospravedlnený“ (Lk 18, 13-14).

Tento mýtnik začína svoju modlitbu s vedomím, že je hriešnik. Navyše v jeho prípade to vie celé mesto, pretože spolupracoval s cudzími autoritami. Táto skutočnosť, ktorá sa môže zdať prekážkou, je skôr výhodou, ktorú má oproti farizejovi, pretože všeobecný hluk okolia mu pripomína, že je hriešnik: jeho bieda je zrejmá. Ale istotou, na ktorej stavia svoj život, nie sú jeho vlastné kvality, ani uznanie druhých, ale Boží súcit. „Koná ako pokorný človek, istý si len tým, že je hriešnikom, ktorý potrebuje súcit. Ak farizej nežiadal nič, pretože už všetko mal, mýtnik

môže prosiť len o Božie milosrdenstvo. A to je krásne: prosiť o Božie milosrdenstvo. Tým, že sa mýtnik predstavil s *prázdnyimi rukami*, s obnaženým srdcom a uznal sa za hriešnika, ukazuje nám všetkým nevyhnutnú podmienku na prijatie Pánovho odpustenia“^[6].

Postoj mýtnika je presne opačný ako postoj farizeja: nepovažuje sa za spravodlivého ani nepohrda druhými, hoci možno by mal dôvod na to druhé, vzhľadom na zaobchádzanie, ktorého by sa mu dostalo od jeho súčasníkov. Ježiš zdôrazňuje, že „tento človek odišiel do svojho domu ospravedlnený“. Modlitba tohto muža v istom zmysle pripomína modlitbu Panny Márie, na ktorú Boh hľadel práve pre jej pokoru (porov. Lk 1, 48). Ona nás naučí nasledovať túto cestu, aby Pán aj v našom živote pôsobil veľkosť, o ktorej spievala naša Matka.

---

[1] *Katechizmus Katolíckej Cirkvi*, bod 2559.

[2] Álvaro del Portillo, *Rozhovor o Zakladateľovi Opus Dei*, bod 113.

[3] Rímsky Misál, Prvá eucharistická modlitba.

[4] Svätý Josemaría, *Krížová cesta*, VII. zastavenie, bod 2.

[5] Svätý Josemaría, *Íst' s Kristom*, bod 71.

[6] František, *Audiencia*, 1-VI-2016.
